

С И Л А Б У С

**вибіркового курсу «Література США ХХІ століття: тенденції та підходи»
з дисципліни «Історія зарубіжної літератури»**

(Доктор філософії, «Філологія»)

**Викладач – проф. Н.О. Висоцька
(кафедра теорії та історії світової літератури)**

Навчальний рік 2023 – 2024

Семестр 3

Кількість кредитів ЕКТС - 3

Спеціальність 035 Філологія

**Освітньо-професійна програма: Філологія у вимірах сьогодення:
мовознавство, літературознавство, перекладознавство**

Освітній рівень третій (науковий) рівень

Статус дисципліни дисципліна вільного вибору аспіранта

Загальна характеристика курсу

Мета вивчення дисципліни: ознайомлення аспірантів з сучасним літературним процесом у США з огляду на новітні тенденції та актуальні літературознавчі підходи.

Зміст навчальної дисципліни розкривається в одному змістовому модулі, що охоплює опрацювання студентами новітніх літературознавчих, культурологічних та філософських праць, текстів художніх творів, знайомство з магістральними течіями у сучасній літературі США. Важливе місце у курсі посідає набуття професійних навичок аналізу художнього тексту із застосуванням сучасних теорій. У курсі окреслюються типологічні ознаки сучасної літератури; характеризуються феномени постмодернізму та мульти/транскультуралізму; розглядаються основні тенденції у розвитку літератури США; аналізуються найбільш значущі художні твори зазначеного періоду

**Загальний обсяг курсу: 3 кредити ЕКТС; 90 год., у тому числі:
лекції – 20 год.
семінарські заняття – 10 год.
самостійна робота студентів – 60 год.**

Курс передбачає написання МКР та самостійної роботи.

Семестрова форма контролю – **залик**

Орієнтовна тематика лекційних та семінарських занять.

Лекції:

Лекція 1. Історико-політичні та соціокультурні умови розгортання сучасного літературного процесу.

Лекція 2. Поняття постмодернізму та метамодернізму в історико-політичній та філософсько-естетичній площині.

Лекція 3. Сучасні тенденції в літературі США. Від мультикультуралзму до транскультури.

Лекція 4. Пулітцерівська премія як дзеркало сучасної літератури США

Лекція 5. Сучасна література і виклики електронної текстуальності.

Лекція 6. Сучасна драматургія США.

Лекція 8. Літературні виміри постколоніалізму та глобалізації: дискусійні питання застосування постколоніальної теорії до культури і літератури США.

Лекція 9. Постгуманізм як впливова течія в сучасній культурі

Лекція 10. Просторові підходи у літературознавчих дослідженнях

Семінари:

Семінар 1. Глобалізація, образи Інших, інтертекстуальність та інтермедіальності у романі Д.Тартт «Щиголь» та його однайменний екранизації (2013).

Семінар 2. Мультикультурні виміри сучасної літератури США.

Семінар 3. Друга Світова війна у романі Е.Дорра «Все те незриме світло» (2015)

Семінар 4. Проблематика і поетика тілесності у п'єсі Н.Лабюта (США) «Жирна свиня» (2004).

Семінар 5. Множинна оптика сприйняття війни у В'єтнамі в романі В'єт Тан Нгуєна «Симпатик» (2016).

10. Рекомендовані джерела (у тому числі Інтернет ресурси):

1. Американські літературні студії в Україні. Вип. 7. Американське *short story*: теорія жанру і практика сучасності (рубіж ХХ – ХХІ ст.) / відп. ред. Т.Н. Денисова. – К.: Видавничий дім «Київсько-Могилянська академія», 2012. – 315 с.
2. Американські літературні студії в Україні. Вип. 8. Сучасна американська драма: тенденції, постаті, тексти / відп. ред. Н.О. Висоцька, Т.Н. Денисова. – К.: Видавничий дім «Київсько-Могилянська академія», 2014. – 377 с.
3. Безіменна. Антологія американської жіночої малої прози / упоряд. Н. Поліщук. – Львів: Кальварія, 2012. – 218 с.
4. Белград Д. Культура спонтанності. Імпровізація і мистецтво в повоєнній Америці / пер. Ю.Казанової. – К.: Факт, 2008. – 524 с.
5. Висоцька Н.О. Єдність множинного. Американська література кінця ХХ – початку ХХІ ст. у контексті культурного плюралізму. – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2010. – 456 с.
6. Денисова Т.Н. Історія американської літератури ХХ століття. – К.: Видавничий дм «Києво-Могилянська академія», 2012. – 487 с.
7. Денисова Т.Н. Про літературу США. - К.: Видавничий дм «Києво-Могилянська академія», 2014. – 531 с.
8. Зверев А. М. Лекции. Статьи. – М.: РГГУ, 2013. – 508 с.
9. Карасик О. Б. Еврейская литература США на рубеже ХХ-ХХІ веков: в поисках идентичности. – Казань: РИЦ «Школа», 2015. – 308 с.
10. Стеценко Е.А. Концепты хаоса и порядка в литературе США: от дихотомической к синергетической картине мира. – М.: ИМЛИ РАН, 2009. – 260 с.
11. Селигей В.В. , Липина В.И. НА перекрестке культур Востока и Запада: транскультурный феномен творчества Фрэнка Чина. – Днепропетровск: «Инновация», 2013. – 174 с.
12. Современная американская драматургия: теория и практика: сб. науч. ст. / под ред. Ю.В.Стулова. – Минск: МГЛУ, 2014. – 100 с.
13. Современная зарубежная литература: проблемы жанра, нарратива, героя: сб. науч. ст. / под ред. Ю.В.Стулова. – Минск: МГЛУ, 2015. – 272 с.
14. American Experience – The Experience of America / eds. Andrzej Ceynowa, Marek Wilczynski. – Frankfurt am Main: Peter Lang, 2013. – 348 p.
15. American Wild Zones. Space, Experience, Consciousness / eds. Jerzy Kamionowski, Jacek Partyka. - Frankfurt am Main: Peter Lang, 2014. – 368 p.

Рекомендовані Інтернет ресурси

<https://www.goodreads.com/shelf/.../modern-british-literature>

<http://www.bl.uk/reshelp/findhelpsubject/literature/authors/authors.html>

www.somerset.lib.nj.us/teen/modbritlist.html

https://www.k-state.edu/english/westmank/literary/contempbrit_resources.html

www.zapmeta.ws/Modern+English+Novels

<http://www.port.ac.uk/centre-for-studies-in-literature/research-areas/twentieth-and-twenty-first-century-british-and-american-literature/>

<https://english.osu.edu/about/20thcentury>

www.listchallenges.com/best-books-of-the-21st-century

<http://www.mprnews.org/story/2015/04/10/books-best-of-the>

11. Додаткові ресурси (за наявності):

Сайти кафедри теорії та історії світової літератури

<http://www.knlu.edu.ua/struktura/faculties/faculty-of-romance-philology/department-of-theory-and-history-of-world-literature>

http://litdepartment.blogspot.com/p/blog-page_9126.html

Додаткові ресурси :

Сайти кафедри теорії та історії світової літератури імені проф. В.І. Фесенко
<http://www.knlu.edu.ua/struktura/faculties/faculty-of-romance-philology/department-of-theory-and-history-of-world-literature>
http://litdepartment.blogspot.com/p/blog-page_9126.html

Очікувані результати навчання

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
6.1.1.	знати основні терміни та поняття сучасного літературознавчого дискурсу;	Лекції, семінари, конференції, круглі столи, творчі тижні, наукові проекти, конкурси, олімпіади.	Усне опитування під час заняття; Програмований контроль; Письмове завдання; Індивідуальний науковий проект; Груповий науковий проект; Самостійна робота; Модульна контрольна робота;
6.1.2	опанувати теоретичні потрактування основних концептів літературної теорії останніх десятиліть	Лекції, семінари, конференції, круглі столи, творчі тижні, наукові проекти, конкурси, олімпіади	Усне опитування під час заняття; Програмований контроль; Письмове завдання; Індивідуальний науковий проект; Груповий науковий проект; Самостійна робота; Модульна контрольна робота;
6.1.3.	здійснювати аналіз новітніх філософських та літературознавчих праць із застосуванням набутих теоретичних знань		
6.1.4.	знати основні тексти сучасних англомовних літератур		Усне опитування під час заняття; Програмований контроль; Письмове завдання; Індивідуальний науковий проект; Груповий науковий проект; Самостійна робота; Модульна контрольна робота;
6.2.1.	здійснювати аналіз та інтерпретацію літературознавчих праць із сучасних позицій;	семінари, круглі столи, творчі тижні, наукові проекти, конкурси, олімпіади, наукові доповіді-презентації.	Письмове завдання; Індивідуальний науковий проект; Груповий науковий проект; Самостійна робота;
6.2.2.	розділнити сегменти та модулі різних літературних шкіл		
6.2.3.	аналізувати літературні твори авторів-англофонів під кутом зору новітніх теоретичних течій		
6.3.1.	здатність працювати в команді та самостійно;	семінари, круглі столи, творчі тижні, наукові проекти, конкурси,	Письмове завдання; Індивідуальний науковий проект;

6.3.2	цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність;	олімпіади, наукові доповіді-презентації.	Груповий науковий проект; Самостійна робота;
6.3.3	презентувати фахівцям і нефахівцям наукову інформацію, ідеї, проблеми та власні думки про прочитаний художній текст чи наукову працю.		
6.4.1.	Здатність застосовувати й інтегрувати знання і розуміння інших філологічних дисциплін;	семінари, круглі столи, творчі тижні, наукові проекти, конкурси, олімпіади, наукові доповіді-презентації	Письмове завдання; Індивідуальний науковий проект; Груповий науковий проект; Самостійна робота;
6.4.2.	Здатність управлюти інформацією з первинних та вторинних інформаційних джерел, серед іншого відтворення інформації через електронний пошук.		

7. Система оцінювання результатів навчання студентів

Форми та критерії оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. поточний контроль;
2. самостійна робота;
3. модульна контрольна робота

- підсумкове оцінювання залік

- умови допуску до заліку:

- позитивні результати за усні відповіді на практичних заняттях;
- відвідування лекцій;
- самостійна робота, оцінена позитивно;
- модульна контрольна робота, оцінена позитивно.

Організація оцінювання:

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень має такі складники:

Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
Передбачений підсумковий контроль – залік	<ul style="list-style-type: none"> • Аудиторна та самостійна навчальна робота студента • Модульна контрольна робота (МКР) 	50 50

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-балльній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10¹**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-балльній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

“відмінно”	– 50 балів;
“добре”	– 40 балів;
“задовільно”	– 30 балів;
“незадовільно”	– 20 балів;
неявка на МКР або	
відповідь на завдання	
МКР відсутня	– 0 балів;

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

---

¹ Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить **4,33**, з округленням до десятої частки – **4,3**. Отриману оцінку множимо на **10**: **4,3x10=43**. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

Критерії оцінювання вмінь та знань студентів під час аудиторної роботи

“Відмінно” 5 балів	<ul style="list-style-type: none"> • Прочитання та осмислення художнього та теоретичного матеріалу, винесеного на обговорення; • виконання відповідних усих та письмових завдань; • змістовний, аргументований та цілісний виклад під час відповіді; • активна й посутня участь у роботі впродовж усього семінарського заняття; • засвоєння відповідних літературознавчих термінів та понять та оперування ними під час семінару; • самостійність та творчість мислення; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, враховуючи історико-культурний, світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи; визначати жанрову природу та поетикальні особливості поданого художнього тексту.
“Добре” 4 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Прочитання та осмислення художнього та теоретичного матеріалу, винесеного на обговорення; • виконання відповідних усих та письмових завдань; • змістовний, аргументований та цілісний виклад під час відповіді, в якій допускаються певні несуттєві помилки; • активна й посутня участь у роботі впродовж більшої частини семінарського заняття; • засвоєння відповідних літературознавчих термінів та понять та оперування ними під час семінару; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, враховуючи історико-культурний, світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи; визначати жанрову природу та поетикальні особливості поданого художнього тексту. Допускаються певні несуттєві помилки.
“Задовільно” 3 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Прочитання обов’язкового художнього та теоретичного матеріалів; • виконання відповідних письмових завдань; • відповідь репродуктивного характеру; • відсутність цілісної та аргументованої відповіді на запитання; відповідь у формі доповнення.
“Незадовільно” 2 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Незнання обов’язкового художнього та теоретичного матеріалів; • невиконання відповідних письмових завдань; • нездатність дати відповідь репродуктивного характеру на поставленні запитання.
0 балів	Відсутність на семінарі без його подальшого відпрацювання.

Критерії оцінювання самостійної письмової роботи

“Відмінно” 5 балів	<ul style="list-style-type: none"> • Повне розкриття теми, що засвідчує високий рівень осмислення відповідного художнього та теоретичного матеріалів; • самостійність мислення; • логічний, аргументований та грамотний виклад; • належне оформлення роботи; • вчасне подання роботи (пізніше подання роботи допускається у випадку хвороби. Копія довідки здається разом з самостійною роботою).
“Добре” 4 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Розкриття теми, що засвідчує належний рівень осмислення відповідного художнього та теоретичного матеріалів. Допускаються певні неточності; • логічний, аргументований та грамотний виклад. Допускаються певні неточності; • належне оформлення роботи; • вчасне подання роботи (пізніше подання роботи допускається у випадку хвороби. Копія довідки здається разом з самостійною роботою).
“Задовільно” 3 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Часткове розкриття теми; • домінування реферативної інформації та цитат над самостійним аналізом художнього тексту; • нелогічний та неграмотний виклад; • некоректне оформлення; • вчасне подання роботи (пізніше подання роботи допускається у випадку хвороби. Копія довідки здається разом з самостійною роботою).
“Незадовільно” 2 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Нерозкриття теми з урахуванням відповідного художнього та теоретичного матеріалів; • несамостійне виконання роботи (списування у колег, з інтернету, підручників тощо); • невчасне подання роботи без поважної причини, засвідченої офіційною довідкою.
0 балів	Самостійну роботу не подано.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

50-45 балів	<ul style="list-style-type: none"> • Знання художніх текстів, винесених для обов'язкового прочитання; • вичерпна відповідь на історико-теоретичне запитання; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, враховуючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи; • визначення жанрової природи та поетикальних особливостей поданого художнього тексту; • оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • змістовний, аргументований та грамотний виклад; • самостійність виконання.
44-38 балів	<ul style="list-style-type: none"> • Знання художніх текстів, винесених для обов'язкового прочитання; • грунтовна відповідь на історико-теоретичне запитання. Допускаються певні несуттєві помилки; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, враховуючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи. Допускаються певні несуттєві помилки; • визначення жанрової природи та поетикальних особливостей поданого художнього тексту. Допускаються певні несуттєві помилки; • оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • змістовний, аргументований та грамотний виклад; • самостійність виконання.
37-33 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Знання художніх текстів, винесених для обов'язкового прочитання; • часткова відповідь на історико-теоретичне запитання; • поверховий аналіз художнього тексту або його фрагменту з недостатнім висвітленням історико-культурного та світоглядно-естетичного контекстів відповідної епохи; • визначення жанрової природи поданого тексту; • часткове оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • самостійність виконання.
32 і нижче балів	<ul style="list-style-type: none"> • Незнання художніх текстів, винесених для обов'язкового прочитання; • відсутність відповіді або неправильна відповідь на історико-теоретичне запитання; • відсутній або неправильний аналіз художнього тексту; • відсутній або неправильне визначення жанрової природи поданого тексту; • несамостійність виконання (списування).
0 балів	Невиконання завдання

Залік

Відмітка про залік у національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового бала студента таким чином:

90 – 100 балів	–	A
82 – 89 балів	–	B
75 – 81 бал	–	C
66 – 74 бали	–	D
60 – 65 бали	–	E
59 балів і нижче	–	FX.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал **60 і вище**, отримують відмітку про залік **«зараховано»** і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік **«зараховано»** в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – Е та бал **60**. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік **«не зараховано»**, то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік **«не зараховано»** в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Критерії оцінювання знань та вмінь студента під час заліку

“Зараховано”	<ul style="list-style-type: none"> • Знання художніх текстів, винесених для обов’язкового прочитання; • повна або часткова відповідь на історико-теоретичне запитання; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, висвітлюючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи. Допускаються певні несуттєві помилки; • визначення жанрової природи поданого тексту; • часткове оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • самостійність відповіді.
“Не зараховано”	<ul style="list-style-type: none"> • Незнання художніх текстів, винесених для обов’язкового прочитання; • відсутність відповіді на історико-теоретичне запитання; • невміння аналізувати художній текст або його фрагмент, висвітлюючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи; • невміння визначити жанрову природу поданого тексту; • неволодіння відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • несамостійність відповіді.

8.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59